

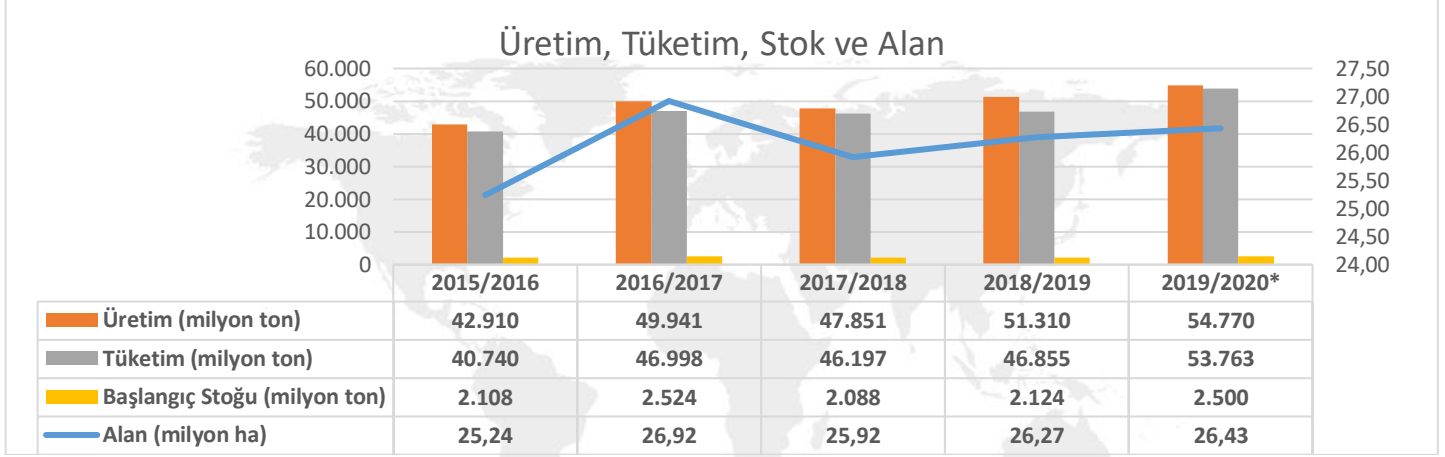

ÜRÜN MASALARI AYÇİÇEĞİ BÜLTENİ

SAYI: 6

NİSAN 2020

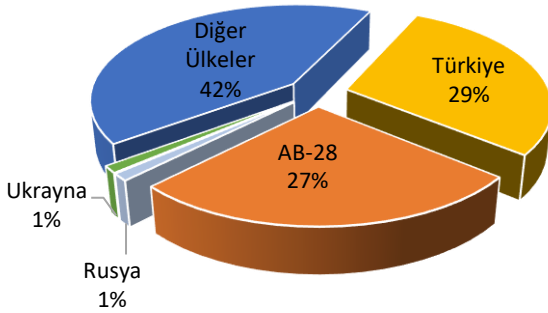
DÜNYADA AYÇİÇEĞİ

Kaynak: USDA,2020 *tahmin

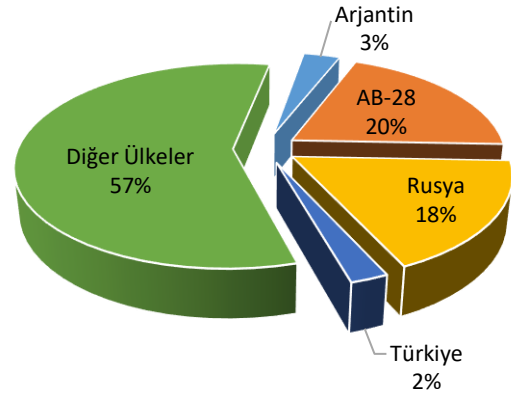
Dünya yağlı tohumlu bitkiler üretim sıralamasında ayçiçeği 3. sırada yer almaktadır. Dünya genelinde pandemi nedeniyle artan gıda talebi ham yağ ihtiyacı ve üretimine de yansımıştır. Yağlık ayçiçeği yağ, küspe ve biyodizel üretimi amaçlı kullanılmaktadır. Dünyada üretilen ayçiçeği tohumunun yaklaşık %90'ı yağ için işlenmekte ve geri kalan kısmı ise çerezlik olarak tüketilmektedir. Dünya genelinde son 5 üretim sezonuna ait ayçiçeği verileri incelendiğinde üretim alanlarında ve üretim miktarlarında artış gözlemlenmektedir.

Ayçiçeği İthalatı (2019/2020)

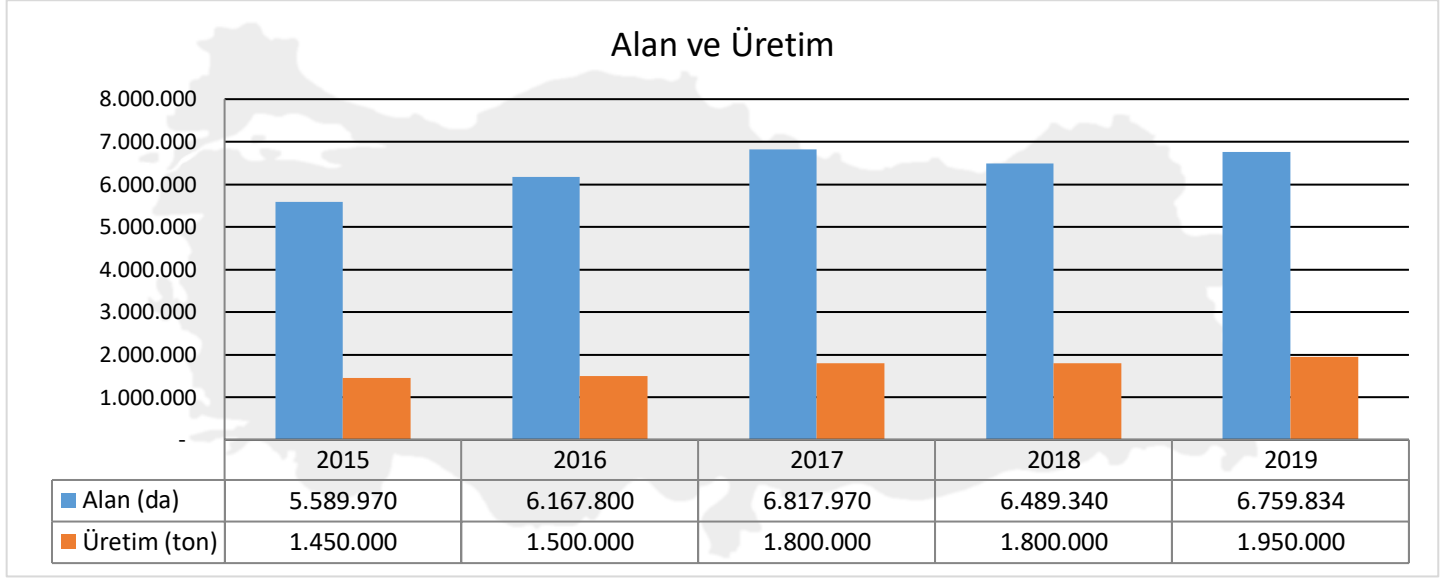
Kaynak: USDA

Ayçiçeği İhracatı (2019/2020)

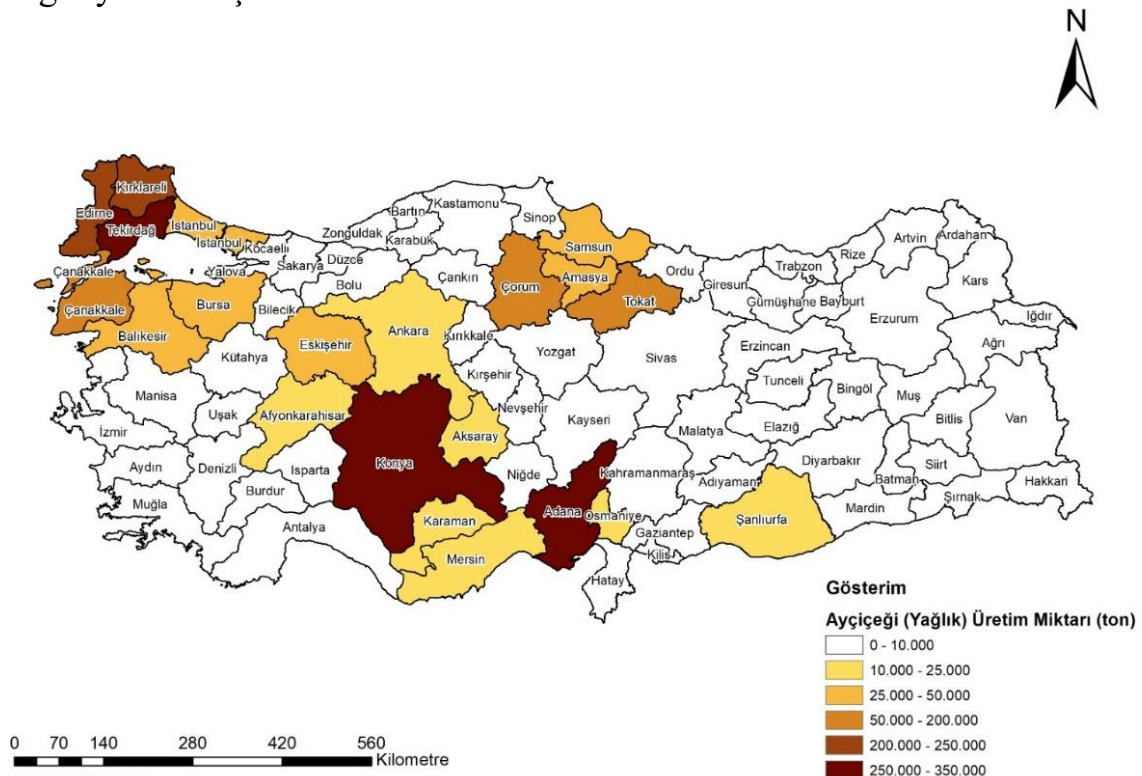
2019/2020 ayçiçeği üretim sezonunda Mart ayı itibariyle, dünya genelinde **2,59 milyon ton** ithalat ve **3,13 milyon ton** ihracat gerçekleşmiştir. Dünya ayçiçeği ithalatının yaklaşık %29'unu Türkiye, %27'sini ise AB ülkeleri gerçekleştirmiştir. Ayçiçeği ihracatında önde gelen ülkeler ise AB ülkeleri ve Rusya'dır.

TÜRKİYE'DE AYÇİÇEĞİ

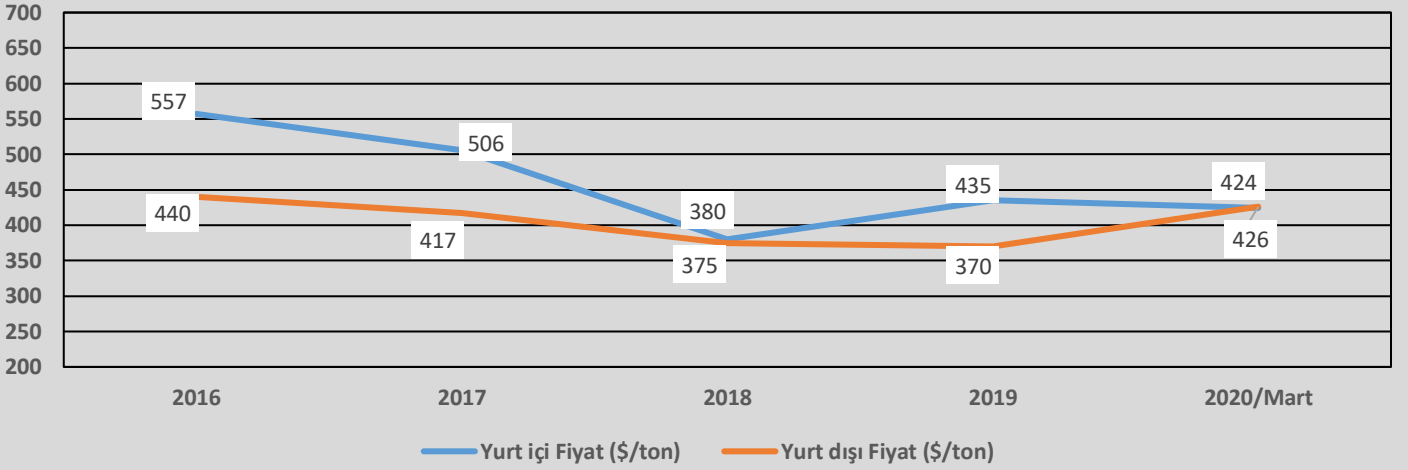

Kaynak: TÜİK

Türkiye yağlık ayçiçeği ekiliş alanları, 2015 yılında 5,6 milyon dekar iken 2019 yılında **%21 artarak** 6,7 milyon dekara yükselmiştir. Diğer yandan 2015 yılında 1,4 milyon ton olan ayçiçeği üretimi yaklaşık **%30 artarak** 2018 yılında 1,8 milyon ton, 2019 yılında ise 1,95 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında dekara verim ortalaması 264 kg iken 2019 yılında **%10 artarak** 289 kg'a yükselmiştir.

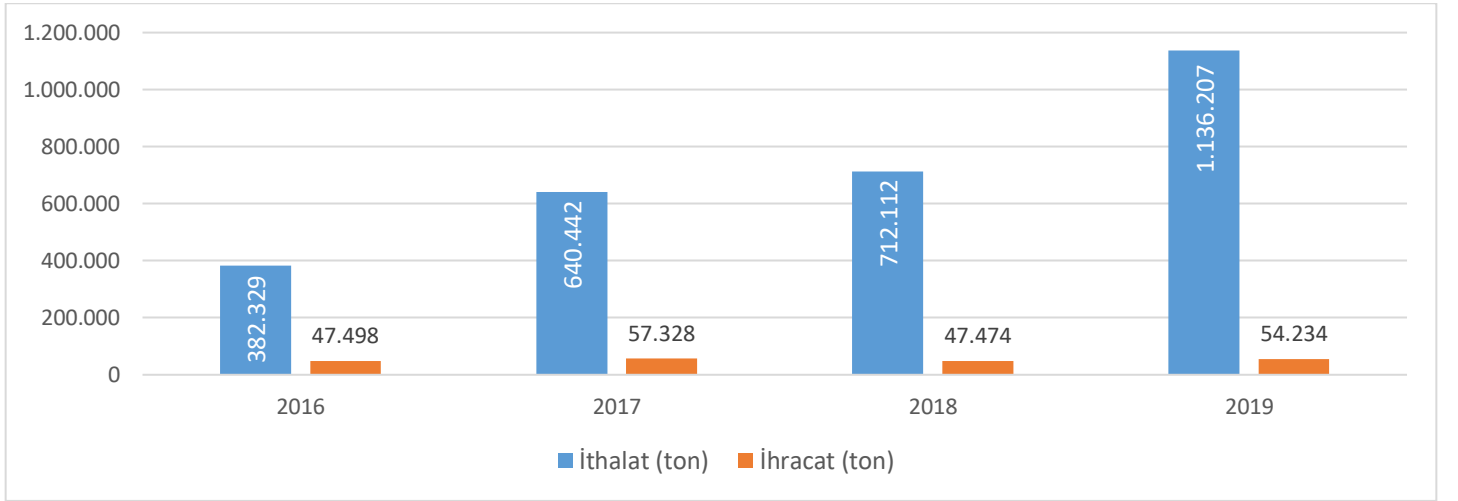
Yurt İçi ve Yurt Dışı Fiyatlar

Kaynak: USDA, TradeMap, Edirne Ticaret Borsası

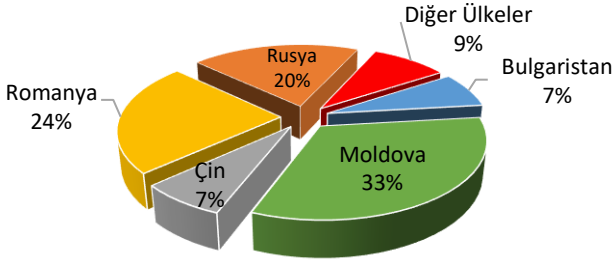
Yağlık ayçiçeğinin 2016-2019 yılları arasındaki yurt içi ve yurt dışı fiyatları incelendiğinde, yurt içi fiyatların daha yüksek olduğu ve farkın yıllar bazında azalma gösterdiği görülmektedir. 2016 yılında ülkemizde ortalama **1.950 TL/ton**'dan satılan ayçiçeği, Mart ayı sonu itibariyle borsalarda **2.750-2.930 TL/ton**'dan işlem görmektedir.

DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

2019 yılının ilk iki ayında 117 bin ton olarak gerçekleşen ayçiçeği ithalat miktarı, 2020 yılının ilk iki ayında toplam 274 bin ton olarak gerçekleşmiştir. TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre ayçiçeğinin yeterlilik oranı **%66,4**'tür. Ülkemizde **2016** yılında **263 bin \$** değerinde **382 bin ton** yağlık ayçiçeği tohumu ithalatı yapılmış olup **2019** yılında **516 bin \$** değerinde **1.1 milyon ton** ayçiçeği ithalatı yapılmıştır.

Ayçiçeği İthalatının
Ülkelere Dağılımı

Ayrıca **2019** yılında DİR kapsamında ithal edilen **154 bin ton** ayçiçeği tohumu için **67 milyon \$** ödenmiş olup **448 bin ton** ayçiçek yağı ihrac edilerek **418 Milyon \$** gelir elde edilmiştir.

2019 yılında ayçiçeği tohumu ithal ettiğimiz ülkeler ise Moldova, Romanya ve Rusya olarak öne çıkmaktadır.

Kaynak: TÜİK 2019, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

DEĞERLENDİRME

2020 üretim sezonu için Adana ve Konya illerinde ekilişler başlamıştır. Adana ili ayçiçeği ekilişleri ve gelişimlerine ait güncel fotoğraflar aşağıdadır.

Yapılan saha ziyaretlerinde hem Trakya Bölgesi hem de İç Anadolu Bölgesinde 2020 üretim sezonunda ayçiçeği **ekiliş alanlarının artacağı** öngörülmektedir.

Dünyayı etkisi altına alan pandemi sebebiyle ihracatçı ülkelerin (Rusya, Romanya, Ukrayna, Moldova) uygulayacağı kısıtlama veya yasaklamalar risk oluşturmaktadır.

Dünyada pandemiden dolayı liman ve gümrüklere ulaşım sıkıntıları, işçi sorunları ve limanların kapatılması gibi sorunlardan dolayı pandeminin uzun sürmesi halinde, önümüzdeki günlerde lojistik problemlerin yaşanacağı öngörülmektedir.

Ülkemizde hasadın başlayacağı **30 Haziran 2020 (dahil)** tarihine kadar yağ sektöründe arz güvenliğini sağlamak üzere **02.04.2020** tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararla **450 \$/ton** olan yağlık ayçiçeği tohumu gözetim fiyatı **380 \$/ton'a**, **1.000 \$/ton** olan ham yağ gözetim fiyatı ise **800 \$/ton** olarak düzenlenmiştir.

Ayrıca ham yağ ithalatındaki gümrük vergisi oranı da **03.04.2020** tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararla 01.07.2020 tarihine kadar **%30** olarak güncellenmiştir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

0 312 258 84 03

urunmasalari@tarimorman.gov.tr